

Óli Jacobsen

Kaj í Bartalstovu:

LANGT LÍV Á SJÓNUM

Eftirnavnið í Bartalstovu verður av mongum sett í samband við fótbólt. Men tað er eisini so nógv annað

1. partur

Hesa ferð hava vit hitt tann 92 ára gamla Kaj í Bartalstovu í Syðrugøtu. Sum flestu føroyskir menn í hansara aldri hevur hann verið nógv á sjónum, serliga við trolara. Hann metir seg at hava krossað Kappan í Grønlandi 200 ferðir! Væl dugur hann at greiða frá eins og hann minnst væl til.

Í hesum fyrsta partinum greiðir hann frá sínum foreldrum. og um lívið tá ið hann vaks til.

Kaj er ættaður úr Bartalstovu, eini av gomlu stovunum í Syðrugøtu.

Pápi Kaj var Hans f. Jacobsen, abbin var Elias, og langabbin var tann kendi Skúla Jógvan, sum var millum teir fyrstu lærararnar í Føroyum og tann fyrsti í Gøtu.

Skúla Jógvan

Jógvan var frá 1839 lærari í Syðrugøtu og eftir nýggju skúlaskipanini í 1845 eisini ferðalærari í Norðragøtu og Leirvík. Jógvan hevði møguliga gingið í skúla hjá presti á Nesi. Hann hevði fingið prógv frá prósti fyri kunnleika og dugnaskap at vera lærari, og um hann stendur, at hann arbeiddi "efter sine Evner med de ham betroede Børn". Men vítt var at fara um hjá honum, og eingi skúlahús vóru, so hann náddi bert "læsning og Religion."

Hóast hann fekk 45 ríkisdálarar í lön og var best lønti ferðalærarin metti hann, at hetta var ov lítið til eitt húski við trimum børnum. Hann hevði heldur ikki stundir at rógva út ella at gera annað lønt arbeiði.

Hann fekk eisini eitt gerði frá Syðrugøtufólki, sum framvegis verður kallað fyri Skúlagarðið.

Men Jógvan gavst kortini sum lærari og fekk sær handil. Hann handlaði fyri Bech & Sønner í Klaksvík.

Ein sonur hansara Joen Jacob Jacobsen varð føddur í Syðrugøtu í 1850. Hann fekk læraraprógvið í 1872

Kaj í Bartalstovu

og varð lærari í Haldórsvík. Fleiri lærarar eru annars í hesi ættini.

Kaj: Um Bartalstovuættina

Pápi keypti sær navnið í Bartalstovu í 1947.

Gøtu Anton í Havn var ein pápabeiggi. Hann var føddur í 1881, var fyrst sjómaður, men gjørdist "reservepolitbetjent og arrestforvalter" í Havn frá 1922-1950. Hann doyði í 1959. Kona hansara var Malena Horn úr Oyndarfirði.

Ein dóttir var Elgerda, sum í mong ár var kend sum skúlastjóri á Tvøroyri.

Ein sonur Anton, Poul Martin Kristian, kallaður Massi, doyði við donskum skipi undir krígunum. Aftaná kríggið kom urnan til Føroya og varð sett í grøvins hjá foreldrunum. Finska kona og dóttir komu eisini at hvíla her.

Matilda, dóttir Anton, var gift við dananum Anders Nør Jensen. Hann hevði ein áhugaverdan leiklut í fólkaatkvøðuni í 1946. Saman við fyrrverandi amtmanninum, Ringberg, var hann av donsku stjórnini sendur til Føroya at lodda dýpið hjá føroyingum til fólkaatkvøðuna. Tað verður kanska komið aftur til hesa søgu.

Peter Mohr Dam, sum tá var

løgmaður, skrivaði í minningarorðum um Anton:

Hann var ein av landsins góðu synum. Gøtu Anton byrjaði sítt lívsstarv sum flestu aðrir føroyingar á sjónum 14 ára gamal. Og hann kom at roynast sum ein av okkara undangongumonnum. Arbeidssemi og røkisskapur saman við áráði og myndugleika eyðkendu hann.

Hann lærði til skipara og saman við brøðrum sínum keypti hann skipið Ortario. Væl bar til. Fáur hevur betri lovorð á sær sum sjómaður og skipari enn hann. Hann tók eisini bretska skiparaprógvið og førði mong ár bretska trolara og vann sær eisini orð sum heppin skipari. Seinni kom hann at føra trolara hjá Kristian Evensen, sum búði í Bretlandi.

Gøtu Anton hevði framburðs og útfarðarhug. Sum útróðarmaður er Gøtu Anton tiltikin. Á sjónum mátti hann flóta. Báturin hjá honum æt Skurin.

Tá hann í 1922 bleiv politistur vóru hansara stuttligastu lótur at sleppa á flot aftaná arbeiðstið. Og tað var ikki lítið hann førði í land úr Nólsoyarfirði og av øðrum leiðum. Tað var ein sannur stuttleiki at síggja hann 75 ára gamlan

koma aftur av útróðri dag um dag sum um ikki møði rein at honum.

Ein friðarmaður var Gøtu Anton og ein framúr pápi.

Onnur systkin hjá pápa vóru Benadikt, Tummas, Fía, Bina, Elia, sum giftist við Andreas Petur í Guttastovu í Syðrugøtu og Sanna. Hon var í Danmark undir krígunum og bleiv ein kend meinigheitssjúkrasystir á Tvøroyri. Tá ið hon legði frá sær kom hon aftur til Gøtu og bygdi sær hús.

Nakað um Hans

Pápi var føddur í 1897. Sum allir dreingir tá í tíðini fór hann til skips og sigldi síni fyrstu arbeiðsár.

Fimtan ára gamal fór hann í

í Syðrugøtu, og sum seinni flutti yvir á Skála.

Pápi vildi royna nýggjar leiðir. Í 1932 keypti hann lastbil. Tann fyrsta bilin átti hann saman við vinnulívsmanninum Jóan Paula Gregersen. Ein slíkur bilur varð fyrst og fremst nýttur at koyra tød og torv og annað slíkt. Tað var nakað avmarkað, hvussu langt tað kundi koyrast tá. Man kundi koyra út á Lambareiði og ikki longur út. Tað kundi heldur ikki koyrast inn eftir Skálafjørðinum.

Tað kundi koyrast til Fuglafjarðar og til Leirvíkar eftir tí gamla leirvíksvegnum.

Vegirnir vóru vánaligir og ofta vóru nóg hol í vegnum. Javnan máttu ferðafólkini út at lyfta bilin

Foreldrini hjá Kaj, Hans og Lena

1912 við Immanuel. Skipari var Julius í Smyllum. Í 1914 og 1915 var hann við Livingstone við Gudda á Dalinum. Síðan róði hann út við motorbáti í Íslandi til 1919. Tá fór hann við Silver Belle við Símun Højgaard. Í 1922 var hann við Carlton við Jóan Jakku á Viðareiði. Í 1923 var hann við Phebe við Jákup Andreas á Mýruni í Syðrugøtu og var við honum til 1926.

Í 1927-1931 fór hann at sigla við Jóan Magnus har Niðri, sum var úr Syðrugøtu. Fyrst var hann við Irex og síðani við Tvey Systkin. Reiðari var Absalon Jacobsen, sum var ættaður av Dunganum

úr holunum. Eina ferð spurdi Maljar í Norðragøtu, sum kundi vera so speiskur, "um vit skulu betala fyri at sleppa við. Vit hava jú borið bilin til Fuglafjarðar!" Eisini skuldi farast um hagarportur, sum skuldu latast upp og aftur. Hetta tók alt sína tíð.

Fiskavirkið

Í Syðrugøtu vóru menn ógvuliga framburðshugaðir. Í 1929 stovnaðu teir Fiskavirkið, sum bygdi eitt nútímans turkíhús norðuri á Nesi í Syðrugøtu. Frammanundan varð fiskurin vaskaður og turkaður í fjøruni.